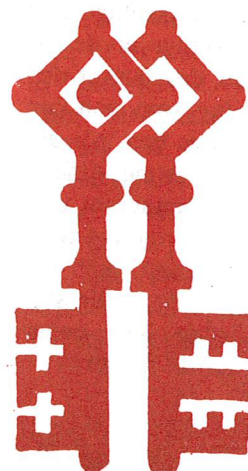
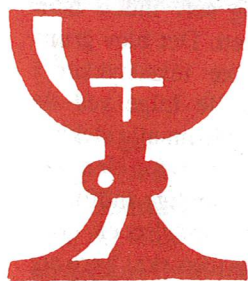
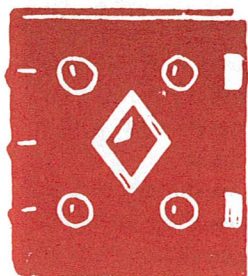

RE-FORMATIO

MEDDELELSER OM KIRKELIG FORNYELSE

2 / april 1992

ISSN 0903-6113

RETRÆTE SMIDSTRUP STRAND

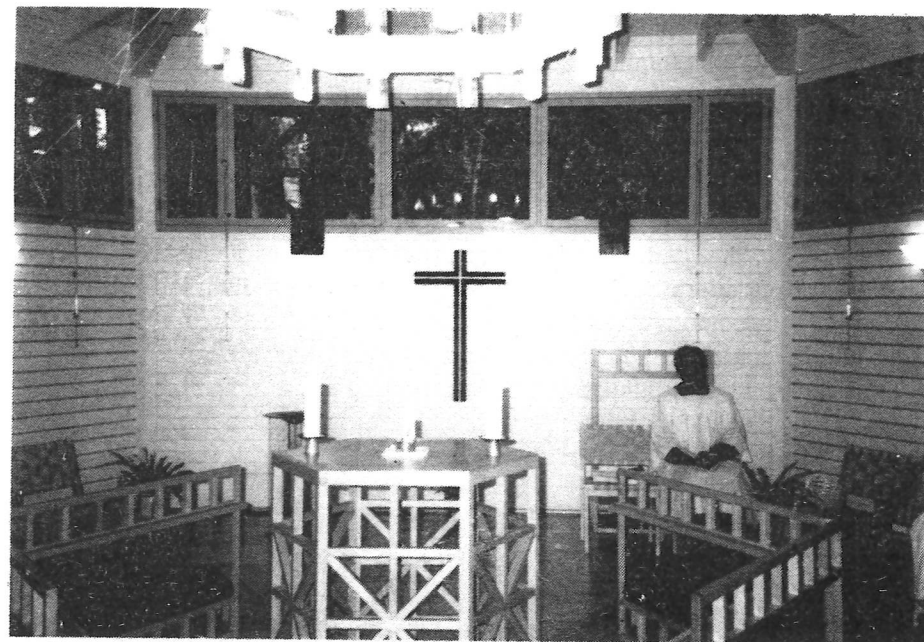
Mandag d. 16-9 til Torsdag d. 19-9 1991.

Henad eftermiddagen mandag ankom deltagerne i Fællesskabet Kirkelig Fornyelses årlige retræte til Sct. Lucas Stiftelsens Feriehjem på Smidstrup Strand. Sidste frist for ankomst var sat til klokken atten, og med en enkelt undtagelse var alle da også til stede, og havde fået anvist et af de dejlige lyse værelser. Klokken atten havde søstre inviteret til det første af mange dejlige måltider, som blev indtaget i fællesskab i den ældste af feriehjemmets bygninger, den hyggelige hovedbygning fra tidligt i dette århundrede. Inden det første måltid havde de fleste fået sagt goddag til de øvrige deltagere, for mange var det et gensyn med venner fra mange tidligere retræter. For nogle få var det den første oplevelse af det specielle samvær med Gud og med en gruppe mennesker, som retræten byder på.

Efter middagen samledes deltagerne i den dejlige fællessal, med udsigt over Kattegat, for at blive sat ind i planerne for denne specielle retræte. Formanden for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse bød velkommen, hvorefter han gav ordet til Pastor H.C. Christensen som havde indvilliget i at lede dette års retræte. Det havde været nødvendigt at ændre nogle få ting i forhold til tidligere år for at tage hensyn til dagens rutine på Sct. Lucas Stiftelsen, i en enkelt hense-

ende for at tage hensyn til nærtliggende naboer, og også til en vis grad for at undgå indsigelse fra andre gæster på feriehjemmet.

Dog fulgtes den væsentlige del af retræten: dagens messe og andagter i kirken, en form som ikke undergår væsentlige ændringer. Efter en kort andagt med morgenbøn var der messe inden morgenmad, der var igen andagt i kirken kl. 10,00, 11,30, 15,00, 17,30, og 21,00. Når spisetiderne fraregnes var der således cirka halvanden time, hvor den enkelte var overladt til sig selv inden man igen mødtes i kirken. Det blev grundigt forklaret hvilke tekststykker i tidebogen man skulle følge ved de enkelte andagter. Selvom alle stykker er vist i programmet for den enkelte dag, er den grundige indføring inden retrætens begyndelse en nødvendighed, hvis novicen skal gøre sig håb om at følge med når der enkelte gange skiftes mellem forskellige dele af tidebogen. Og vigtigt er det at man kan følge med, det kræver den megen fælles læsning, som man kun kan føle som en fælles bøn, når der læses i den samme rytme. Endnu vigtigere var det for hymnernes vedkommende. Hymnerne var ved tidligere retræter blevet læst, men det blev besluttet, at de i år skulle synges. Det varede dog ikke længe inden deltagerne havde fundet ryt-

Fra Retræten i Smidstrup.

men i læsning såvel som i fællessang, således at den enkeltes opmærksomhed kunne samles om bønnen til Gud, en bøn, som gennem andagtens form bliver både fælles og individuel.

Et helt væsentligt træk ved retræten er den stilhed, som deltagerne er underkastet. Fra mandag aften efter introduktionen til onsdag før middag var der taleforbud. Denne stilhed opleves sikkert meget forskelligt af de enkelte deltagere, for den, som har et problem de ønsker drøftet med et andet menneske, kan stilheden vel opleves som en byrde. For mit eget vedkommende oplevede

jeg stilheden som en midlertidig frigørelse fra hverdagens pligter. På denne måde oplevede jeg også selve retræten som en sjælden mulighed til for en stund at lukke det meste af verden ude og åbne sindet for Gud. For mit eget vedkommende var den første aften og en del af næste morgen mest fyldt med bøn, derefter var det som om mine tanker ledtes imod helt konkrete ting, som jeg følte jeg i tankerne skulle beskæftige mig med, snart var det sådan, at jeg følte intervallerne mellem de enkelte andagter alt for korte til at beskæftige mig med de ting, som jeg følte der var nødvendigt jeg fik behandlet

Hvor jeg havde troet, at jeg ville opleve en tid i hvile, og ville have følt stunderne i ensomhed lange, ja så blev oplevelsen i virkeligheden den modsatte. Jeg oplevede ikke retræten som en psykisk hvile, selvom den var det fysisk. Perioderne i ensomhed havde jeg forventet ville føles lange, men uden undtagelse (inklusive perioderne før måltiderne) følte jeg disse perioder for korte til at nå det jeg følte jeg skulle. Nu kunne dette måske opfattes som om jeg var under stress i retræten forløb, men det var langt fra tilfældet. Jeg kunne netop lade mine tanker gennemgå ting, som i det daglige kan give problemer, enten ved at man føler man ikke har tid eller fordi man føler sig bange for sine egne konklusioner. Men i den tilstand jeg var, kunne jeg forholde mig fuldstændig afslappet, når tiden føltes for knap, var det fordi, der var mange ting, jeg gerne ville have haft mere tid til.

Hvorledes man oplever retræten enkelte elementer er sikkert meget subjektivt. Personligt føler jeg, at tidebogens tekster udtrykker et angstforhold både overfor Gud og mennesker, og da jeg oplever mit forhold til Gud som et forhold i tillid og optimisme på trods af verdens problemer og mine personlige problemer, ja så oplever jeg ikke andagterne så meget som en støtte til personlig bøn, men derimod som en understregning af det menneskelige fællesskabs nødvendighed i ens forhold til Gud, med højdepunkt i nadveren. Men jeg kan da godt for-

stå hvis andre oplever teksternes emner som bevis på Guds magt til at overkomme selv de vanskeligste problemer.

Jeg har det samme problem med fælles meditation, som der var mulighed for to gange om dagen. Personligt kan jeg ikke meditere i et rum med andre mennesker, når det er lykkedes for mig at meditere, så er det altid, når jeg er alene, og ofte når jeg er i naturen, men der var da heller ingen tvang, så jeg var en af de få, som valgte at tilbringe disse stunder alene.

Inden stilheden ophørte, gik deltagerne i procession inden for ferie-hjemmets område. Processionen med salmesang var en smuk afslutning på de næsten to døgn i bøn og meditation, og kunne føles som en markant tilbagevenden til hverdagens realiteter. Den første realitet efter stilheden var, at det pludselig var muligt igen at tale til hinanden, -- og så var det pludselig som om alle var bange for at de skulle miste noget, når man igen begyndte at tale med hinanden, så der gik en lille tid inden nogen sagde noget, men da de modige var gået i gang, ja, så varede det ikke længe inden alle snakkede i munden på hinanden, og middagen kort efter lød da også som en veritabel festmiddag, hvor alle syntes at have noget at skulle dele med andre.

Onsdag aften bød først på mulighed for at deltagerne kunne diskutere deres oplevelser af retræten. Nogle deltagere følte, at retræten burde vare en dag længere, for nogles vedkommende i en form hvor stilhe-

den havde været forlænget med et døgn, andre udtrykte ønske om en dag til sidst, hvor der ville være mulighed for at tale med andre deltagere om forskellige ting, som man ville dele med andre. Generelt blev der dog udtrykt tilfredshed med den form retræten havde haft, og også om omgivelserne, hvori den blev holdt.

Senere samme aften blev der tid til samvær med Sct. Lucas-søstre og de få andre gæster, som var på feriehemmet. Kaffe og kage ligesom understregede, at måltiderne havde været et vigtigt bindeled mellem deltagerne og søstre, som havde sørget godt for os. Søstre havde lejlighed til at fortælle, hvorledes de havde oplevet retræten. Det, jeg husker bedst, var at søstre fandt

at vi var gået for langt i vor stilhed, når vi ikke huskede at sige godmorgen inden mor genmaden, og det har de nok ret i. Skaden havde dog ikke været større, end at vi kunne synge sammen, og vi nåede også at høre Søster Signe fortælle både om ferie-hjemmets nye bygninger, som blev indviet i 1988, og om de problemer Sct. Lucasstiftelsen oplever nu, hvor man har vished for, at Københavns Kommune ikke vil fortsætte støtten til stiftelsens hospital.

Torsdag morgen efter messe og morgenmad var tiden kommet til at tage afsked. For mange skete det med visheden om, at man ville mødes til næste års retræte.

Aage Larsen
projektleder
Zimbabwe.

FÆLLESSKABET KIRKELIG FORNYELSE
har planlagt en retræte
fra den 13.-16. september 1992.
Nærmere herom
i næste nummer af Re-formatio.

KØBENHAVNS VESPERRING

Tirsdag den 21. april kl. 19,00: Påske-festvesper i Hans Egede Kirke
Prædikant: pastor Ole Skjerbæk Madsen. Foredrag og completorium.
Lørdag den 6. juni kl. 17,00: Pinse-festvesper i Sct. Jakobs Kirke. Prædikant
pastor Bjørn Hansen. Spisning af medbragt mad. Matutin med forudgående
angøvelse. Vågenatssamling

I Sverige udkommer der et lille tidsskrift, "Jungfru Maria" og formålet hermed er "at sprede kundskab om og kærlighed til Jomfru Maria". Den ansvarshavende redaktør af bladet, **Ingrid Ydén-Sandgren**, har skrevet følgende artikel:

Kan jomfru Maria vise sig i Norden?

Hvorfor er det kun i katolske lande mennesker får åbenbaringer? Valfartssteder som Lourdes i Frankrig og Fatima i Portugal fortæller om mærkelige møder mellem himmel og jord, et møde mellem fattige børn og Guds Moder Maria, som har fået enorme konsekvenser, ført millioner af mennesker til tro og stadig drager pilgrimme til sig.

Hvorfor ikke i Sverige eller Danmark?

I Sverige havde vi den hellige Birgitta med hendes visioner, i Danmark den helgenlige læge og præst Niels Steensen. Men det var jo for århundreder siden.

Er der intet sket siden disse? Sker intet i dag?

Vist findes der protestantiske helgener, selvom de på grund af kirkeskismaet ikke bliver indskrevet i nogen gylden bog. I Guds øjne er de sikkert lige værdifulde og for mange mennesker har de sikkert haft betydning. Alligevel savnes noget ...

I slutningen af trediverne havde en svensk kvinde, Gunvor Norrman, en gennemgribende oplevelse af at møde Kristus og at Kristus "gav" hende sin mor Maria til mor. Fra den stund kaldte hun sig mariadatter. Hun førtes langsomt frem på en åndelig vej via Oxfordbevægelsen og

dens indvortes lydhørhed, "den stille stund" og grundlagde en evangelisk klosterorden kaldet Mariadøtrene. I den åndelige ørken som den svenske kirke var i fyrrene og halvtredserne var dette et både djærvt og besværligt foretagende. Der fandtes jo ingen tradition, et meditativt liv ville næppe anses for at høre hjemme i en verdensorienteret, sekulariseret og splittet kirke. Men unge kvinder følte sig kaldede, flokken af mariadøtre voksede. De havde fra begyndelsen også slået rod i Danmark i Kollund. I Sverige var de i Vallby og i tresserne kom de til Vadstena. Den gren, som bosatte sig i Vadstena er i dag konverteret til Romerkirken og lever efter den benediktinske regel. De har dog taget dette skridt i fuld enhed med de evangeliske søstre og frem for alt med grundlæggeren Moder Paulina Mariadatter! Hun havde i sin ånd tidligt forstået at en gang skulle "Jesu hjerte kloster" bestå med mariadøtrene i Vadstena! Men hendes vej havde været lang og fyldt med ofre.

Mystikeren fra Vällingby

I halvtredserne havde en anden svensk kvinde en mærkelig oplevelse på en skitur: hun var standset for at se på en sneklædt gran, da den pludselig begyndte at glimte og gnistrede om om den blev fyldt med liv

løbet af nogle sekunder eller minutter førtes kvinden selv ind i hvad hun opfattede som universets hjerte, et gnistrende lyshav, bølger af kærlighed. Det forekom hende, at hun oplevede både jordens skabelse og universets fødsel og følte sig flyttet langt bort fra det sted, hvor hun stod.

Denne oplevelse af en anden, usynlig verden og dens intensive dynamik, blev ikke mødt med forståelse i mange år. Præster, psykologer, teologer, alle anså hende for at være overspændt, lidt gal, ikke troværdig. Til slut kom en religionsforsker, Carl Martin Edsman. Han forstod, at her var en mystiker, et menneske, som bagavedes med stor nåde. Han fulgte hendes udvikling, fik hende til at berette om sine mystiske oplevelser og skrev bogen: *Mystiker i Vällingby*.

Bogen blev en sensation i den svenske kristenhed som længe havde ladet mystikken ude af billedet.

Men kvinden blev noget af et unikum, ensom, uden åndelig vejledning. Jeg har ofte med sorg tænkt på, hvad der kunne være sket, hvis hun havde levet i et katolsk miljø, hvor hun dels kunne have taget andre mystikers oplevelser og "møder" til sig (Terese af Avila, Johannes af Korset, Hildegard af Bingen m. fl.) dels have fået en klog karmelitfader eller jesuit som havde kunnet støtte hende.

Savnet af åndeligt miljø bevirker at det åndelige liv bliver så begrænset i vore nordiske lande. Det bevæger sig mest på overfladen. Men til

dybdeoplevelser af den art, som en vision, en åbenbaring, et møde med det guddommelige, er, er der langt. Derfor måtte Paulina Mariadatter vandre så længe før hun fandt frem til Guds Moder Maria. Derfor forblev mystikeren fra Vällingby, Ruth Dalén, en misforstået person.

1967 indtraf en begivenhed i Ægypten som åbnede vej for en bredere forståelse af åbenbaringer: På taget af en koptisk kirke i Zeitun udenfor Kairo viste Maria sig. To muslimske bilmekanikere opdagede hende og råbte Myriam, Myriam, som hun kaldes i Koranen. Senere kom ortodokse, koptere, protestanter, ikke-troende. I løbet af nogle måneder gentoges visionen, som sås af alle og godkendtes af de lokale biskopper.

I Byen Grouchevo i Ukraine indtraf en lignende begivenhed. Maria viste sig i vinduesåbningen på en lukket kirke og sås af tusinder, troende og ikke-troende!

Hvornår kommer Maria til vore lande, hvornår vil hun komme vandre over højene "vid Sjugare by..." (Karlfeldt). Hvornår vil vore hjerter vove at åbne sig for besøg fra den himmelske verden?

oversættelse:
Johs. M. Nielsen.

KIRKELIG FAMILIELEJR 1992

"Se, hvor godt og lifligt er det, når brødre bor tilsammen!" Ps.133,1.

Fra fredag den 10. juli til fredag den 17. juli
på "Sundeved-Centret",

Stenderup Kirkebakke 4, Nybøl, 6400 Sønderborg.

Fredag den 10. juli: Ankomst i løbet af eftermiddagen. Kl. 17,00 Højmesse.
Prædikant: Thorsgaard Mortensen. 18,30 Aftensmad og Velkomstaften.

Program for de følgende dage: 8,30 Morgensang i kirken. 10,00 Bibeltimer/
"børneklub". Eftermiddag: Leg, udflugter o.l. 17,20 Procession og aftensang.
Aftener: Familieaftener med lejrbrøl, oplæsning, fællessang, kaffe o.l. Alle kan
og bør bidrage til underholdningen. 21,30 Aftenbøn i kirken.

Søndag den 12. juli: 8,00 Morgensang for de morgenduelige. 9,45 Skriftemål.
10,00 Højmesse. Prædikant: Erich Alshauge.

Onsdag den 15. juli: 8,30 Højmesse. Prædikant: H.C. Christensen. Derefter
dagen til fri disposition indtil aftensang. Evt. arrangeres en fælles udflugt.

Fredag den 17. juli: 8,30 Højmesse. Prædikant: Poul Exner. Derefter
oprydning og opbrud inden middag.

Bibeltimer "Skabelse og Genløsning":

11. Skabelsen, v/ Erik Ransby, Aventoft.

13. Syndefaldet, v/ Jais Tinglund, Århus.

14. Genløsningen, v/ H.O. Okkels, Hygum.

16. Kirken - Guds Rige, v/ Ole Wierød, Fejø.

Hver dag lejlighed til skriftemål efter aftale med nogen af lejrens præster.

Lejren er en familielejre.

Det betyder, at alle på lejren udgør en familie. Derfor er lejren ikke
forbeholdt børnefamilier - også enlige og ægtepar uden børn er velkomne!
Det er blandingen, der gør lejren til en oplevelse!

Indkvartering:

I lejrbygningerne er der 41 køjepladser, fordelt på: 5 værelser med 6 køje,
1 med 4, 3 med 2 og 1 værelse med 1 køje. Der hører vattæpper og puder
til; man medbringer selv sengelinned.

På et areal i tilknytning til centret er der mulighed for at campere - med
campingvogn eller telt. Ved tilmelding bedes man angive, om man vil
campere

Priser:

Hele centret, kirken, lejrbygningerne, camping-pladsen (m/lys) incl. forbrug

af vand og lys lejes for kr.1400,- pr. døgn, i alt 9800,- kr. Beløbet deles
ligeligt mellem de tilmeldte voksne (evt. lidt reduktion for campister).

Spisning:

Alle, som er indkvarteret i centrets køjerum, spiser i fællesskab. Campister
er også velkomne til at spise alle måltider med, og af hensyn til fællesskabet
på lejren opfordres de til at gøre det. Prisen for fuld kost kan først meddeles
ved lejrens slutning; som udgangspunkt sættes på 180 kr. pr. voksen, mindre
børn 90 kr.

Gaver:

Enhver form for økonomisk støtte til lejren modtages med tak. Man er også
velkommen til at øremærke en gave til at billiggøre deltagelse for studeren-
de. Henvendelse om gaver til Thorsgaard Mortensen.

Tilmelding:

Tilmelding må ske senest den 25. maj til sognepræst Hans Jørgen Thors-
gaard Mortensen, Præstegården, 7990 Øster Assels - Mors. Helst skriftligt
med angivelse af, hvor mange der tilmeldes (voksne/børn), om man ønsker
at bo i køjerum eller på camping-plads, og - kun for campister - om man
ønsker at deltage i fællesspisningen. Man bedes angive fuldstændig adresse
og tlf. nr. I begyndelsen af juni vil man modtage meddelelse om den endelige
pris (huslejen, ikke maden) samt andre oplysninger, som måtte vise sig
ønskelige. Tilmeldingerne til at bo i køjerum imødekommes i den rækkeføl-
ge, hvori de modtages.

I tilfælde af mange tilmeldinger kan det blive nødvendigt at foretage en
sovesals-agtig indkvartering af enlige og især yngre deltagere. Måske vil
nogle blive bedt om at medbringe sovepose.

Tilrettelæggelse:

Lejren tilrettelægges og ledes af nedennævnte to præstepar, som også gerne
besvarer ethvert tvivlsspørgsmål. Men lejren kan kun lykkes, hvis alle er
indstillede på ikke bare at nyde, men også at yde deres bidrag både til det
festlige fællesskab og til de praktiske opgaver. Har nogen en god historie
eller en festlig vise, så tag den med til lejrbrølet eller - i tilfælde af regn - de
indendørs hyggeaftener. Kan nogen spille musik eller ordne fællessang eller
korsang, så tag instrumenter eller noder med. Forlæng evt. selv denne liste.
Lejren er tilrettelagt i tilknytning til Fællesskabet Kirkelig Fornyelse (den
højkirkelige bevægelse) af:

Bodil og Hans Jørgen Thorsgaard Mortensen, Præstegården, 7990 Øster
Assels Mors, tlf. 97 76 43 57, og

Anna og Peter Østerby-Jørgensen, Galtrup Præstegård, 7950 Erslev Mors,
tlf. 97 74 10 76.

Fra en PRÆSTEKONFERENCE i STORKØBENHAVN

Fredag den 27. september 1991 havde Indre Mission indbudt en kreds af bibeltro præster til en konference "til inspiration for mission i Stor-København". En af hovedtalerne var generalsekretær Poul Langagergaard. Da der ikke foreligger et udførligt manuskript for hans tale bringer vi med hans tilladelse følgende referat af den.

Poul Langagergaard indledte med at byde hjertelig velkommen til alle fremmødte samt udtrykte en tak fra Hovedbestyrelsen for, at man ville afsætte en dag til at drøfte disse vigtige emner.

Han fortsatte med at understrege, at når Indre Mission hedder "Kirkelig Forening ...", så tager vi det kirkelige meget alvorligt. Det betyder, at vort grundlag er kirkens. Der er intet specielt "indre missionsk" i troen, som vi vil fremholde. Men vi ønsker at stå inde for hele vort lutherske grundlag. Endvidere betyder "Kirkelig", at vi ønsker at udføre vort arbejde i nær tilknytning til kirken og dens præster, hvor det er muligt. Derfor anser vi denne konference for vigtig.

Poul Langagergaard behandlede derefter nogle af de trusler, der er i kirken:

- # Menigheden vender sig bort fra den sunde lære.
- # Kirken politiseres (og demokratiseres) mere og mere.
- # Dette fører med sig, at kolleger

lægger bibeltro præster for had.
Nogle biskopper prøver også at holde bibeltro præster ude.

Dette afspejler en alvorlig situation for os. Hvad kan vi gøre?

1) Vi må ikke lade os lamme eller skræmme. Vi har fået en Kongelig Befaling!

2) Vi må ikke lade fjenderne splitte os unødigt.

3) "U-nødigt" - vil altså også sige, at der er også strid indadtil, som kan blive nødvendig at føre: hvor der også hos os er læremæssig slendrian og ligegyldighed. Lære og liv må gå Hånd-i-hånd. Det er en nærliggende fare, at situationens alvor for os tildækker dette livsvigtige forhold!

4) Vi må ikke være "solister" - for det medfører, at vi lettere rammes og fældes.

5) Vi må stå sammen og opmuntre hinanden til fasthed, kærlighed og missionsglød.

6) Indre Mission har som kirkelig bevægelse brug for at tænke, bede og drømme sammen med bibeltro

præster. Derfor er formålet med konferencen også formuleret således i programmet:

- at inspirere og opmuntre hinanden til en fornyet besindelse på Bibelens og vor evangelisk-lutherske bekendelses grund, så vi med klar kirkelig profil kan møde de udfordringer - og kampe - i kirke og folk, som vi netop nu står i

- at fastholde hinanden på missionsforpligtelsen i Stor-København og derfor dele nød og glød med hinanden.

- at understrege i hvor høj grad Indre Mission og de bekendelsestro præster har brug for hinanden, for at virkeliggøre vore visioner om mission i vor kirkes ramme.

- at undgå misforståelser og fejlsætning i forhold til hinandens fremtidstanker.

Indre Mission er i nybrud. Vi har gennem en del år været i en omstillingsfase, hvor vi i højere grad har måttet nyvurdere vore arbejdsredskaber for at sikre, at de bedst muligt er egnede i fremtidens missionsarbejde - ligesom nye er taget i brug. Vi

har satset på en mere offensiv evangelisation, og midt i det hele er de kirkelige brudlinier også blevet tydeliggjort.

Dette har også ført til, at vi i København har måttet tænke helt nyt i strukturen for Indre Missions arbejde. Det er sket for

- bedre at målrette indsatsen,
- at sikre den rigtige fleksibilitet,
- bedre at møde nye udfordringer - også hvad angår uddannelse og undervisning på forskellige niveauer,
- bedre at anvende ressourcer og nådegaver optimalt.

Derfor har Stor-Københavnsudvalget i samspil med Københavns Indre Missions bestyrelse og de involverede kredsbestyrelser indstillet til Hovedbestyrelsen, at den nye struktur gennemføres for Stor-København. Det har Hovedbestyrelsen besluttet - med virkning fra 1. januar 1992.

Præstekonferencen her skal ses sammenhængende med denne strukturomlægning, så vi sammen med jer kan sikre, at vi satser rigtigt - og fra jer hører råd og vink til bedre sætning i Stor-København.

I "Præsteforeningens Blad" 1991/11 havde universitetslektor Sigfred Pedersen, Århus, en artikel med overskriften: "Det har Paulus aldrig sagt!" Det var en artikel om kvindelige præster. I det højtkirkelige præstekonvent i København gennemgik vi artiklen, og vi fandt vist alle, at den i ordets almindelige betydning var dårlig eksegese. (Jeg selv fik lidt ondt af de teologistuderende der skulle nøjes med en sådan underviser i et meget spændende fag). Vi besluttede også, at der skulle svares på artiklen, og det blev så til nedenstående: "Kære lektor Sigfred Pedersen", som blev bragt i "Præsteforeningens Blad" (jeg kan desværre ikke huske hvilket nummer). Men det var undgået pastor Lars Holms, redaktør af Dansk Kirketidende, opmærksomhed. Den 23. november 1991 blev han i Kristeligt Dagblad citeret for nogle meget

nedsættende bemærkninger om os, der holder fast ved Kirkens almindelige tro. Derfor sendte jeg ham nedenstående "Kære Sigfred Pedersen" og han bragte den da også i Dansk Kirketidende. Nu bringes svaret også i Reformatio til orientering, blot med den kommentar, at Sigfred Pedersen ikke har svaret på den.

Kære lektor Sigfred Pedersen.

Tak for Deres artikel i Præsteforeningens Blad 1991/11.

Efter at have læst den føler jeg mig desværre som en præst, der "har ansvaret for en kultur-forarmende "afkristning" af det danske folk".

Både Paulus og Luther er historiske personer. De har udtalt sig, og der kan ikke i deres skrifter være tanker, som de ikke selv har haft. Så vidt jeg ved, har Luther udtalt sig om, at kvinder ikke skal være præster. Så ham vil jeg lade ligge i denne sammenhæng, men Paulus kan jeg ikke uden videre lade ligge, fordi hans skrifter indgår i Kirkens canon. Selv om Paulus ikke direkte har sagt, at kvinder ikke skal være præster, kan han da godt have ment, at det skal de. Så derfor kan jeg ikke bare afvise Deres påstand: "Det har Paulus aldrig sagt!" og "Rent faktisk mener han det stik modsatte!". Men da Paulus er et menneske, og hans skrifter det "døde bogstav", forstået på den måde, at der i dem ikke kan være tanker, han ikke selv har haft, så må der i Kirkens historie være andre der som De har fået øje på, at Kirkens ledende mænd op gennem århundrederne har undertrykt menighederne med "et bibelsk uholdbart

og teologisk forkvaklet embedssyn". Det vil være til stor hjælp for mig, hvis jeg af Dem kan få at vide, hvem der sammen med Dem har været med til at afsløre det falske i Kirken, for jeg ønsker nemlig ikke at være bærer af nogle "hedenske tidsånds hævdvundne, hæslige gevækster på eva ngeliets mark".

Når der op i gennem Kirkens historie og stadigvæk er mennesker, der bærer "en opfattelse der virkelig er en skæbnesvanger frugt af den ikke-kristne tidsånds vækst på evangeliet mark", så behøver det vel ikke at være hverken blindhed eller dumhed, der er årsag hertil. Der er den mulighed, at Kirkens teologer op igennem tiden har tolket de nytestamentelige skrifter i lyset af deres egen tid og ikke omvendt, og det vil vel være den rette brug af evangeliet. Derfor er det ikke eksegeterne, der skal løse problemet, men psykologer, sociologer og dem der kan analysere det politiske og det økonomiske liv. For det må være det menneskelige sind, der er hildet i fordomme. Hvis det er tilfældet med mig og mange andre rundt omkring i kristenheden i dag, så lader jeg mig meget gerne invitere ind til "den befriende og

Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE

LANDSKONVENT 1992

Hovedtema:

"Og Han gav os nogle (Ef.4,11)

28.-30. maj

i

Sct. Pauls Kirke og Sognegård
Sct. Pauls Kirkeplads
8000 Århus C.

GAVEN

"Thi således elskede Gud verden, at Han gav sin Søn .." Det er med rette, at Gud omtales om "alle gode gavers giver". Denne Guds største gave - Sønnen Jesus Kristus - er som del i Guddommen selv en god giver, og har givet os "apostle, profeter, evangelister, hyrder og lærere". Hvor mange af disse tjenester, der kan eller skal udøves af den ene og samme person, eller de kan og helst skal fordeles på flere, er et godt og væsentligt spørgsmål. Men der kan ikke være tvivl om, at biskoppen ned gennem historien har haft den opgave at være en samlende person for disse tjenester, og at bispeembedet derfor selv er Kristi gave til sin kirke.

Det er derfor meget væsentligt, at alle biskopper og ikke-biskopper omgås hinanden uder den forudsætning. De, der er biskopper, skal gennem deres tjeneste sørge for, at Den gode Giver får lov til at være den gode giver gennem dem, og vi andre skal sørge for, at vi er taknemmelige modtagere af gaven, og ved

vores forventninger til biskopperne opmuntre dem mest muligt til at have glæde og selvforståelse i dette at være Guds gode gave.

Er der opmuntrende vidnesbyrd om dette i historien? Hvor gode er vi i Danmark - biskopper og ikke-biskopper - til at skabe en god gaveudveksling på dette felt? Lad os mødes i år for at hjælpe hinanden og vores kirke til, at Gud må få sin vileje med os alle, også på dette væsentlige felt, og gøre os "fuldt beredte til den tjenestegerning at opbygge Kristi legeme".

Vel mødt i Århus i Sct. Pauls Kirke, og hjertelig tak til præster og menighed der, fordi vi må komme.

FÆLLESSKABET KIRKELIG FORNYELSE

Poul Exner
formand

PROGRAM

Kristi Himmelfartsdag den 28 maj.

Kl. 17,30 - 18,30: Ankomst og spisning af medbragt mad.

Kl. 19,00: Vesper og velkomst i kirken. Liturg: pastor Olav Fog.

Kl. 20,00: "Biskopper i Bibelen". Foredrag ved pastor Olav Fog, Blåhøj.

Kl. 22,00: Completorium i kirken.

Fredag den 29. maj.

Kl. 8,00: Festmesse. Prædikant: pastor Fl. Baatz Kristensen. Celebrant: pastor Poul Exner.

Kl. 9,30: Morgenmad.

Kl. 10,15: Generalkapitel efter dagsordenen.

Kl. 12,00: Tolvsang

Kl. 12,15: Frokost og kaffe.

Kl. 14,30: "Bisper i sten og rammer". Rundvisning i Århus Domkirke v/ kirketjener Niels Mailund Nielsen og pastor Broder Wandahl.

Kl. 17,00: Procession og vesper. Celebrant: pastor Peter Østerby-Jørgensen. Prædikant: pastor Knud Christensen.

Kl. 18,30: Middag.

Kl. 20,00: "Biskopper i historien". Foredrag ved pastor Erling Kristiansen, Gylling.

Kl. 22,00: Completorium

Lørdag den 30. maj.

Kl. 8,00: Messe. Celebrant: pastor Fl. Baatz Kristensen. Prædikant: pastor Mogens Fundrup, Sct. Pauls Kirke.

Kl. 9,00: Morgenmad.

Kl. 10,00: "Biskopper i dagens Danmark??" Foredrag ved pastor, lic. theol. Jørgen Glent-høj, Borum.

Kl. 12,00: Tolvsang.

Kl. 12,15: Frokost.

Kl. 13,30: Afslutning på Generalkapitel.

Kl. 15,00: Lovsang, bøn og velsignelse.

PRAKTISKE OPLYSNINGER

Under hele landskonventet er der lejlighed til privat skriftemål.

Konventsafgift: Kr.100,- for hele landskonventet. For enkelte foredrag betales kr.25,-. Priser for mad: Fremgår af tilmeldingsblanketten.

Tilmelding til måltider sker senest den 21. maj til FKF's regnskabsfører, pastor Olav Fog.

Mødeleder: pastor Poul Exner.

TILMELDING

Navn

Adresse

Telefon

anmelder hermed min deltagelse i Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSEs landskonvent i Århus den 28. - 30. maj 1992 og ønsker at deltage i følgende måltider:

Fredag den 29. maj: Morgenmad 15 kr. kr.

Frokost 30 kr. kr.

Middag 35 kr. kr.

Lørdag den 30. maj: Morgenmad 15 kr. kr.

Frokost 30 kr. kr.

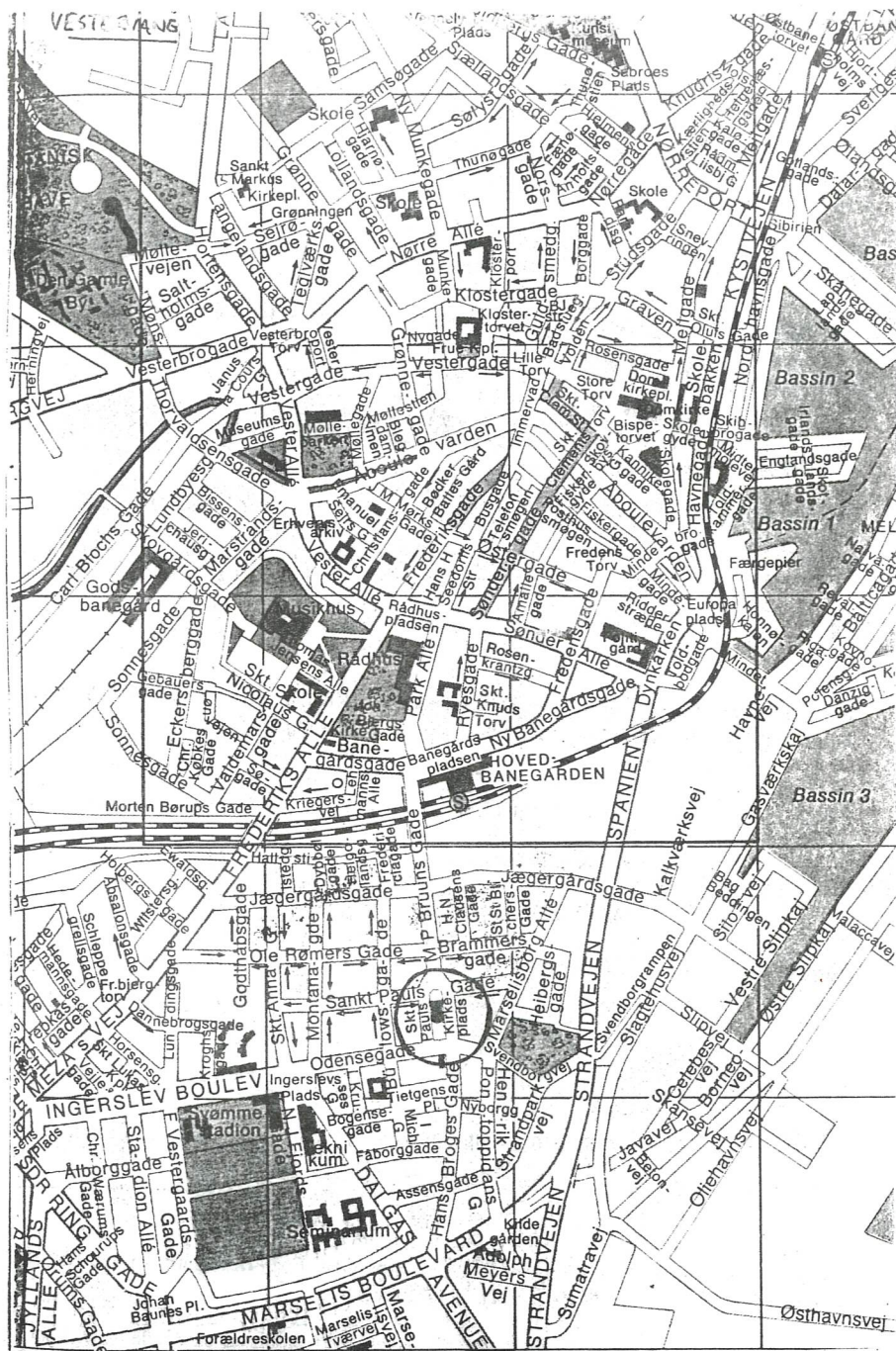
Pris for måltider i alt kr.

Konventsafgift (100 kr., 75 kr., 50 kr. eller 25 kr.) kr.

At betale i alt kr.

Bøbet er indsendt til FKF's regnskabsfører pastor Olav Fog, Præstegårdsvej 11, Blåhøj, 7330 Brande. Postgiro nr. 2 08 81 42 pr. check/pr. giro.

Drikkevarer købes på stedet. Kaffe 10 kr. Anmeldelse til måltider er bindende og skal ske senest den 21. maj .

Kort over det indre Århus

helende sjælesorg, der er grundlag for hos f.eks. både Paulus og Luther". Jeg begiver mig hjertens gerne ind under den både hos min biskop og i Præsteforeningens Blad. For hvis Deres konklusion er rigtig, så er der mange ting i vor Kirke, der

trænger til at bliver ryddet bort af "kirkens egen fremstilling gennem århundreder af Paulus".

Knud Christensen
sognepræst
Frederikssund

"...det er bare Paulus!"

Om NT's jødiske apostle

og vor tids kirke.

Af Ole Andersen, cand. teol. og sekretær i "Ordet og Israel".

Det nye Testamente er skrevet af mennesker. Dette ubestridelige faktum smides ofte ind på den kirkelige debats slagmark. Med klædelig beskedenhed på apostlenes vegne fastslås, at "...det er bare Paulus!" eller "apostlene var bare mennesker". Spørgsmålet er, om denne beskedenhed ikke er alt for meget. Kan kirkens apostle affejes med en henvisning til, at de var mennesker? Dette spørgsmål belyses af en undersøgelse af den historiske baggrund for ordet apostel.

Lad mig med det samme lægge kortene på bordet og bekende mit dobbelte udgangspunkt. For det første er jeg fundamentalist. For det andet er jeg stærkt optaget af Israels betydning for den kristne kirke - og gennem hele kirkens historie og i dag.

Udgangspunktet betyder, at vi først skal en tur rundt i den jødiske verden, som Jesus og de første kristne var en del af. Især skal vi koncentrere os om den juridiske side af

det jødiske begreb "apostel". Derefter skal vi vende os til Ny Testamente og forsøge at finde apostlenes egen reaktion på et udtryk som "...det er bare Paulus!".

"Apostel" i antik jødedom.

Det græske ord apostolos betyder udsending. I NT svarer dette ord til det hebræiske ord shaliach. I den jødiske verden på NT's tid var en shaliach noget helt bestemt. Han var en udsending, der havde fået fuld magt til at handle på vegne af den, der havde udsendt ham. Lad os se på nogle konkrete eksempler.

Shimeon fra Kfar Nachum havde fået et godt øje til Miriam fra Bethshearim. Nu kunne Shimeon selv møde op i Bethshearim og ordne forlovelsen med Miriam og hendes familie. Men han kunne også sende en anden med fuldmagt til at ordne det hele på hans vegne. Et sådan sendebud med fuldmagt blev kaldt en shaliach.

Gode hensigter og afgivne løfter holdes desværre ikke altid. Det gjør-

de de heller ikke dengang. Derfor kan vi ikke udelukke, at Shimeon nogle år efter brylluppet ville skilles fra sin hustru. Shimeon kunne i så fald selv overbringe Miriam skilsmissebrevet, men han kunne også sende en shaliach. Jødisk liv giver detaljerede regler angående denne shaliach, der overbringer et skilsmissebrev.

Men ikke kun privatpersoner kunne vælge at sende en anden med fuldmagt. En domstol kunne give en person fuldmagt til at udføre en bestemt opgave på domstolens vegne. En sådan person kaldes "domstolens shaliach".

I synagogen blev nogle bønner bedt af en forbeder, der blev kaldt "forsamlingens shaliach". Rabban Gamliel sagde om denne forbeder: "Forsamlingens forbeder opfylder den forpligtelse, der hviler på mange".

Mange jøder levede allerede på NT's tid spredt ud over hele jorden. De jødiske ledere i Israel gjorde meget for at holde kontakten med disse diaspora-jøder. En af de måder, kontakten (og kontrollen!) med diasporamenighederne kunne bevares på, var udsendelsen af personer med fuldmagt til at handle på vegne af ledelsen i Jerusalem. Disse udsendinge kunne beskæftige sig med alt fra kalenderspørgsmål til pengeindsamlinger og retssager. En sådan udsending blev - og det overrasker vel ikke - kaldt shaliach.

I NT er sådanne udsendinge fra Jerusalem nævnt et par gange. Paulus fortæller selv, at han forfulgte de jødekristne i Jerusalem, og at han i

samme hensigt "drog til Damaskus med fuldmagt fra ypperstepræsterne.." (Ap.G.26,12 jvf 9,1-2) Da Paulus mange år senere kommer til Rom som fange, ved den lokale jødiske menighed ikke rigtig, hvordan de skal stille sig til ham. "Vi har" forklarer de Paulus, "ikke fra Judæa fået noget brev om dig, heller ikke er nogen af vore brødre kommen og har meldt eller fortalt noget om dig" (Ap.G.28,21).

En shaliach var altså en person, der blev udsendt med fuldmagt til at gøre noget på en andens vegne. Begrebet er ikke specielt religiøst. Det bruges for eksempel aldrig om de jødiske missionærer, der vandt proselytter både i Romerriget og Persien. En shaliach havde først og fremmest en juridisk rolle.

Jødisk lovgivning fastlagde forholdene omkring en shaliach med sætningen: "Et menneskes shaliach er som dette menneske selv". Denne grundsætning er afgørende vigtig for at forstå en shaliach's rolle. Shaliach er benævnelsen på en person, der har fuldmagt til at repræsentere en anden. Det er underordnet, hvilken opgave han får, - han kunne, som eksemplerne ovenfor viser, virke inden for vidt forskellige områder i livet. Det afgørende er, at han har fået overdraget en bemyndigelse til at optræde på en andens vegne.

Jesus hentyder til denne jødiske lovsætning i Johs. 13,16: "En tjener er ikke større end sin herre, heller ikke er et sendebud (græsk: apostolos) større end den, som har sendt ham". Nej, en shaliach optræder jo

netop på en andens vegne og skal behandles som man ville have behandlet den, der har sendt ham. En shaliach's status kan derfor aldrig overgå den, der har givet ham fuldmagten.

Efter denne rundtur i den antikke jødiske verden, skal vi vende os til én lille, bestemt del af den jødiske verden: Ny Testamente.

Jesu apostle.

I Matt.10,1-8 fortælles, at Jesus kalder 12 disciple til sig og "udsender" dem. Ordet udsender er det samme, som ligger bag ved navneordet apostel, udsending. Jesus giver sine udsendinge fire opgaver. De skal: 1. uddrive onde ånder (v.1 og 8); 2. helbrede al slags sygdom og svaghed (v.1 og 8); 3. prædike om Himmeriget (v.7) og 4. opvække døde (v.8).

I slutningen af kapitel 9 har Matthæus netop fortalt om Jesu virke i Galilæa. I vers 32-34 uddriver Jesus en ond ånd. I vers 35a fortælles, at han prædikede evangeliet om Riget. Og i vers 35b siges, at han helbredte al slags sygdom og svaghed. Den opgave, Jesus giver apostlene, er altså præcis den samme som den, han selv udførte.

Apostlene er Jesu udsendinge, der skal gøre hans gerning. Men som Jesu udsendinge har de fået fuldmagt fra Jesus og handler på hans vegne. Det understreges af Jesu ord fra afslutningen af udsendelsestalen: "Den, som tager imod jer, tager imod mig" (v.40). Jesus bruger her princippet fra den jødiske lovsætning: "Et menneskes udsending er

som dette menneske selv" og anvender det på sine apostle. Apostlene er Jesu repræsentanter. Den, der modtager en af Jesu apostle, modtager Jesus selv.

Apostlenes ord.

Apostlene er altså Jesu udsendinge, der kommer med myndighed fra ham. Lad os se på, hvilke konsekvenser apostlene selv drager af det.

På sin anden missionsrejse kom Paulus til Tessaloniki i det nordlige Grækenland. Der forkyndte Paulus i synagogen, at Jesus var den Messias, der var profeteret om i Det gamle Testamente. Nogle af jøderne - og også mange hedninger - kom til tro på Jesus. Efter ret kort tid måtte Paulus flygte fra byen.

I sit første brev til denne nye menighed mindes Paulus sit ophold i byen. I den forbindelse skriver han: "Derfor takker vi også uophørligt Gud for, at I, dengang i modtog Guds ord, som vi forkyndte, ikke tog imod det som menneskers ord, men som Guds ord, hvad det i sandhed er, hvorfor det også gør sin gerning i jer, som tror" (1.Tess.2,13).

Det ord, Paulus forkyndte i Tessaloniki, var altså Guds ord. Det er ikke just beskedenhed, Paulus lider af her! Paulus opfattede sine egne ord ikke blot som menneskers ord, men som Guds.

Til den kristne menighed i Korinth skriver Paulus noget senere følgende: "Mener nogen, at han er profet eller har åndelig gave, så må han også kunne indse, at hvad jeg skrev til jer, er påbud fra Herren" (1.Kor.14,37).

Paulus betragtede sine egen forkyndelse som Guds ord og påbud fra Herren. Han var nemlig en Jesu Kristi apostel: Det vil sige, at han havde fået fuldmagt til at repræsentere Jesus og tale på hans vegne. Paulus var Jesu shaliach. Den, der forkastede hans ord, forkastede dermed også Jesus, som har sendt ham. Den derimod, der modtager apostlenes ord, modtager Jesus selv.

Kirkens grundvold.

Ny Testamente drager en stærk konsekvens af Jesu udvælgelse af apostle. 2.Petersbrev er således skrevet, for at læserne skal "mindes de ord, som er forudsagt af de hellige profeter, såvel som det bud, der af jeres apostle er givet jer fra Herren og frelseren"(3,2). Fordi apostlene videregiver ord fra Jesus, kan de sidestilles med profeterne, der talte i Guds navn i Det gamle Testamente. Både profeterne og apostlene taler nemlig Guds ord.

Paulus skriver til de hedningekristne i Efesus, at de er "opbyggede på apostlenes og profeternes grundvold med Jesus Kristus selv som hovedhjørnesten" (2,20). Jeg hører til dem, der forstår "profeterne" her som de gammeltestamentlige profeter. Hvis det er rigtigt, er her tale om en klar parallel til 2.Pet.3,2. Kirken bygger på Guds åbenbaring

gennem profeterne og apostlene. Hovedhjørnestenen i denne åbenbaring er Jesus Kristus selv.

..bare et menneske?

Apostlene var mennesker. Selvfølgelig! Men både i følge Jesus og i følge deres egen selvforståelse var de mere end det. De var Jesu apostle. Det vil sige, at de talte som mennesker, der havde fået fuldmagt til at repræsentere Jesus Kristus. Som Jesu apostle talte de Guds ord. Derfor kan apostlene ikke afvises, uden at man samtidig afviser den Jesus, der sendte dem. For et menneskes apostel gælder som dette menneske selv.

At afvise apostlenes ord med en henvisning til, de bare er mennesker, er falsk beskedenhed på deres vegne.

De første kristne holdt fast ved apostlenes lære (Ap.G.2,42). Og NT advarer på det skarpeste mod dem, der forlader denne lære: "Jeg formaner jer, brødre! til at holde øje med dem, som volder splittelserne og fører mennesker til fald ved at afvige fra den lære, i modtog; hold jer borte fra dem!" (Rom.16,17). Hvis Den danske Folkekirke igen vil blive en kristen kirke, må den på ny vende sig til apostlenes ord. For apostlenes lære er, med Jesus Kristus som hovedhjørnestenen, kirkens grundvold.

LÆST:

"...derfor talte jeg".

Prædikensamling redigeret af Frede Møller. (Forlaget Kolon).

Anmeldelse af Poul Ulsda 1.

Det er en overdrivelse, at jeg har læst alle denne bogs prædikener, skrevet og holdt af yngre præster, der har tilknytning til Menighedsfa-

kultetet; men jeg har læst de fleste og har et indtryk af resten.

Som nogle måske ved, har jeg i Kirkelig Information nr.2/3, 4 og 5, 1988 foretaget en grundig gennemgang af tre moderne prædikensamlinger. Det drejede sig om følgende: TIDENS FYLDE fra 1985, HØJE TIDER fra 1986 og GUDS ORD I KVINDEMUND fra 1980. Artiklerne er siden blevet til en pjece, udgivet af Kirkelig Samling. I nogen grad har jeg fortsat dette arbejde ved at læse en prædikensamling af Kirsten Sarauw, der foruden nærmest at være ulæselig er helt blottet for kristendom. Prædikensamlinger af Ulla Sandbæk og Thorkild Grosbøll er der mere mening i, selv om også de er meget ringe. Jeg nævner det her for at opfordre ikke mindst præstebrødre til at skaffe sig kendskab til, hvilke uhyrligheder præster må få lov til at bringe på Folkekirkens prædikestole i dag.

Efter at have pålagt mig selv sådanne byrder er det en ren lise at læse "...derfor talte jeg". Tænk, det er kristendom, der forkyndes i hver eneste prædiken! Det var jeg selvfølgelig heller ikke i tvivl om; men jeg er nærmest en smule overrasket over, hvor gode de fleste er. Alle virkede gennemarbejdede og velformulerede. Det tyder på, at disse 3 præster har for vane at skrive deres prædikener, hvilket i det lange løb er det mest frugtbare, da man dermed også dygtiggøres til den ikke mindst i dag så værdifulde opgave: at skrive offentligt. Den naturlige veltalenheds gave kan godt være lidt

farlig for en præst!

Det overrasker mig også en smule, at disse prædikener ikke virker særlig ensporede, hvad mange sikkert ville have ventet. Der er mange variationer både i indhold og form; en påstået "ensretning" fra MF er det vanskeligt at finde tegn på. Egentlig virker de heller ikke særlig pietistiske; de fleste prædikener er egentlig "kirkelige" i bedste forstand med hyppige henvisninger til dåb og nadver. Et fællestræk er, at det selvfølgelig er hele det bibelske budskab, man søger at bringe. Det har betydet, at man er lykkelig fri for stereotyp og virkningsløs omvendelsesappel, men også, at budskabet selvfølgelig forkyndes som et kald til tro. Gud være lovet prædikes der ikke "oplevelseskristendom", så evangeliet bliver til en lov og en byrde. Men alle prædikener vidner om kristendommens sandhed; de er holdt af præster, der tror. Derfor virker de sjældent tunge og triste. At fremhæve enkelte prædikener frem for andre kan let fornemmes uretfærdigt; men jeg vil dog pege på en overmåde rig prædiken til 1. påskedag.

At prædikenerne ikke - som det nærmest er mode i dag - er fyldt med lange gennemgange af tidens forfatterskab, er en hel befrielse. Men derfor kunne man godt ønske, at præster tog sig tid til at læse den slags og en masse andet til at udvikle deres menneskekundskaber med, så det indirekte kan påvirke ens prædiken. Måske kunne man også ønske sig - især i prædikenens

indledning en klarere understregning af dagens aktuelle situation. Egentlig savner jeg også flere hen-tydninger til situationen i Folkekirken i dag med dens vantro og vrang-lære, for frø af den slags er der snart i hver eneste kirkegænger i dag. Er disse prædikanter måske en smule frygtssomme? Den slags må

endelig ikke overdrives og blive en vane; men jeg tror, det er nødven-digt.

Hvor er det skønt, at Folkekirken i dag også har fået den slags præster! Og hvor vanvittigt, at det netop er dem, der i læserbreve og på anden måde lægges for had og opfordres til at gå deres vej!

LITURGISKE BEMÆRKNINGER

(fortsat fra sidste nr.)

Vedrørende de grundlæggende synspunkter for nedenstående bemærkninger henvises til indledningen i sidste nummer.

Påsketiden:

Den liturgiske farve er hvid. Gloria synges. Halleluja står stærkt, ikke bare i forbindelse med evangelie-læsningen, men i alle de traditionel-le sangstykker; som anden salme bruges Påskedag nr. 193 "Opstanden er den Herre Krist", Påskemandag (evt. også den eller de følgende søndag(e)) nr. 190 "Krist stod op af død e", Kristi Himmelfarts Dag (og evt. den følgende søndag) nr. 215 "Til himmels for den ærens drot". Den nikæno-konstantinopolitanske trosbekendelse bruges Påskedag og Kristi Himmelfarts Dag. Et "Te De-um" vil være oplagt som slutnings-salme på de samme to dage, Kristi Himmelfarts Dag i form af salme nr. 312. Har man mulighed for det, kan man lade en eller to trompeter led-sage orglet Påskedag, som bør mar-keres som årets største helligdag. Der kimes om aftenen Påskelørdag og søndag før Kristi Himmelfarts Dag

og Pinselørdag og i forbindelse med sammenringningen Påskedag, Him-melfartsdagen og Pinsedag, evt. også alle søndage mellem Påske og Pinse. Af samme grund er salmer med kimning oplagte indgangssalmer f.eks. 368, 369, 374. Kirken pyntes til fest Påskedag og -mandag, nu er det påskeliljetid - og helst så længe som muligt. -Hvor et særligt påske-lys benyttes, vel i forbindelse med en påskenats-gudstjeneste, bliver det stående på et synligt sted i kirken og tændes ved alle gudstjenester indtil Kristi Himmelfarts Dag. På den dag slukkes det, når evangeliet er læst, som tegn på ophøret af de 40 dage da Jesus efter sin opstandelse færde-des blandt sine disciple. Efter guds-tjenesten fjernes lyset fra kirken.

Særlige dage i Påsketiden:

Fjerde fredag efter Påske holdes Den Danske Kirke en særlig Bede-dag. Set i forbindelse med hele den vesterslandske liturgi, som er tilknyt-

ningsramme for disse bemærkninger, er dagen vanskelig, da intet i dens præg forbinder den med Påsketiden. Også set i forbindelse med den dan-ske sammenhæng, hvori dagen blev til, kan der herske tvivl om, hvordan den bør fejres. Her skal kun nævnes, at dens ubetingede særkende er fremførelsen af "Det Store Litani", som findes bag i Salmebogen. Om der skal fejres messe på dagen, kan være et åbent spørgsmål. Måske kan der senere under denne rubrik blive lejlighed til en særlig behandling af denne dag.

Påsketiden er i de fleste sogne konfirmationstid. Måske kan man hævde, at særligt Første Søndag efter Påske traditionelt har været konfirmationssøndag; men mange steder holder man nok konfirmation senere. Det bør der ikke være noget i vejen for, ejheller bør der liturgisk set være noget i vejen for at holde konfirmation på Kristi Himmelfarts Dag. Derimod bør det absolut und-gåes at holde konfirmation på Bede-dagen. Hvordan det kirkelige kan forenes med den folkelige forvent-ning ved en konfirmation, ikke min-dst vedrørende salmevalget, løses uden tvivl forskelligt af forskellige præster i forskellige dele af landet, og der kan slet ikke udstikkes gene-relle retningslinier. Derimod bør man fastholde, at konfirmationsda-gen er en kirkelig festdag, lige så vel som konfirmationen er en menne-skelig og folkelig fest, og selvom Kirken og folket tænker forskelligt vedrørende hovedsagen i denne fest, så skulle det ikke være umuligt, at

alle mødes feststemte i kirken og får bevist og bekræftet, at konfirmation er noget glædeligt. Hvor pladsforhol-dene tillader det, bør de "almindeli-ge" kirkegængere opfordres til at deltage i konfirmationsgudstjenesten og altergangen (hvis der holdes al-tergang, hvilket dog bliver mere og mere udbredt). - De fleste steder pyntes vel kirken som på festdage; hvis der ikke i almindelighed kimes på søndagene mellem Påske og Pin-se, kunne det vel gøres på konfirma-tionsdagen.

Pinse:

Søndag efter Kristi Himmelfarts Dag lægger kraftigt op til Pinsen, i hvert fald med sit evangelium. De gamle prosa-sangtekster deler sig mellem at markere Himmelfarten og at knytte sig til evangeliet: således kan der være grund til at synge både 215, 221 og 237, 238, 245. - Nogen særlig gudstjeneste Pinselørdag vil man sikkert ikke holde, medmindre der plejer at afholdes lørdags-aften-sang.

Pinsen liturgiske farve er rød. Gloria synges. Halleluja står stærkt som i hele Påsketiden. Som anden salme Pinsedag kan anvendes Grund-tvigs Halleluja-salme, nr. 240 "Fra Himlen kom den Helligånd", som vinder meget ved at synges på melo-dien "Til Himmels for den ærens drot", men som dog ikke kan nå på højde med de lignende nr. 85, 193 og 215. Der er også andre pinsesalmer med Halleluja: 259, 262, 266. Men anden salme kan også vælges i tilknytning til den gamle pinse-se-kvens "Veni, sancte spiritus": enten

Grundtvigs gendigtning, nr.263 - "Kom, Gud Helligånd, kom brat", eller Luthers "Nu bede vi den Helligånd" nr. 246, som i Den Danske Kirke efter reformationen langt hen har erstattet oversættelserne af den gamle sekvens. De gamle prosa-sangtekster til Pinsen deler sig mellem bøn om og til Helligånden og sang om Helligåndens gerning. Pinsedag bruges den nikæno-konstantinopolitanske trosbekendelse. På de to festdage pyntes kirken med Pinseliljer. "nu kom vor pinseliljetid". Men tit er disse liljer blomstret af inden Pinse, i så fald kan anvendes andre forårsliljer, evt. blandet med røde blomster, f. eks. roser eller røde nelliker, svarende til den liturgiske farve. Med lørdagen i Pinseugen slutter Pinse og den liturgiske Påsketid

På svensk findes der en bog "Att bygga inifrån". Den er skrevet af tidligere domprovt Göteborg. Per-Olof Sjögren. I denne anbefalelsesværdige lille bog skriver han noget om, at man skal bygge kirke med de mennesker, der går til gudstjeneste om søndagen. For en hel del år siden begyndte jeg ca. 6 gange om året at invitere kirkegængerne til møde i konfirmandstuen, og så er det altid en af dem selv, der skal sige noget. Følgende er et sådant oplæg til samtale i en kreds af kirkegængere. (Knud Christensen)

MEN HVAD MED OS SELV?

Af Henning Bruun, salgsdirektør på Kristeligt Dagblad

Dette spørgsmål må vi set fra menighedens side - stille os selv. Anledningen til spørgsmålet er, at vor sognepræst var i færd med at klargøre en hjælpetransport til tæuen. En lokal forbi passerende spørger ham: Hvornår begynder I at tage dig af os?

Hellig Trefoldigheds Fest:

Til den liturgiske Påsketid knytter sig dog straks på den første søndag efter Pinse festen for Den Hellige, Treenige Guds mysterium - som en afslutning på hele den festlige første halvdel af kirkeåret. Den liturgiske farve er hvid. Gloria synges; på den ne dag må man, hvor man ellers synger Gloria med nr. 360, v.2, synges samme salmes vv.2-4; hvor man ellers ikke synger Gloria, bør man nok synges nr. 360 i dens fulde udstrækning som første eller anden salme. På denne dag afsluttes gudstjenesten uden tvivl med et "Te Deum" i en af de tidligere nævnte former.

(fortsætter i næste nummer)

Peter Østerby-Jørgensen
sognepræst
Galtrup

For at forstå spørgsmålet bag grund skal det tilføjes, at vor sognepræst gennem flere år har foretaget adskillige indsamlinger og transporter til flere af vore nære østlande først og fremmest af tøj, men også bl.a. skrivemaskiner, hospitalsudstyr og medicin. Mange lastvogne

det efterhånden blevet til. Alt indsamlet via lokale givere og kontakter.

Og midt i disse gode gerninger med vor sognepræst som initiativmand og som den, der også påtager sig det store praktiske arbejde dermed, får han stillet spørgsmålet: Hvornår begynder du at tage dig af os?

Når man hører et plat spørgsmål kan det, når forargelsen eller vreden herover har lagt sig, give anledning til eftertanke - eller som her: foran

ledige et nyt og måske væsentligt modspørgsmål. I dette tilfælde kan man spørge: Men hvad med os selv? Hvad gør vi som menighedsmedlemmer selv for at Guds kirke er levende her i vort sogn?

Se, det er et vigtigt spørgsmål at stille os som menighed. Og i den forbindelse også at betragte præstens rolle og gerning i forhold til menigheden.

I det nære miljø, i vores by, i vort sogn, er det af afgørende betydning for kirkens fortsatte beståen som kirke, at der findes en menighed. Uden menighed - ingen præst, kordegn eller kirketjener og intet menighedsråd og alt det andet institutionelle, som kirken kendes på - i det ydre.

Vi ser helt aktuelt affolkede sogne, både i de største byer og på landet, hvor der åbent tales om nedlæggelse af kirker. Der mangler en menighed. Og så lyder det ofte som om at problemet drejer sig om, hvad bygningerne skal anvendes til!

Men hvad med os selv? - kan man spørge.

Tilbage til emnet: Menigheden og præstens opgave i forhold hertil. Præstens opgave er - i mine øjne - at være vejleder i vores forhold til Gud. Ordet "vejleder" skal forstås meget bredt. I det ydre udtrykkes det meget synligt i gudstjenesten, gennem hele gudstjenesteritualet: Han synger salmer sammen med os, han beder for os og med os, han læser og udlægger bibelteksterne for os. Han giver os Jesu Kristi legeme og blod, således at vi derved får del i Guds nåde. Og han velsigner os. Til slut får vi et venligt håndtryk at gå hjem på. Sådan om søndagen.

I vort sogn holder præsten også gudstjeneste de fleste torsdage og lørdage. Det er virkelig et punkt, hvor vores præst forkæler os!

Ud over gudstjenesterne i kirken har vor præst en lang række andre gøremål: besøg på plejehjem, sygehuset og andre institutioner. Hans dør i præstegården står altid åben for mennesker, der opsøger ham i sjælesorg og mennesker i anfægtelse.

Jeg vil gerne nævne en opgave, som vel ikke er så kendt at præsten i vor luthersk evangeliske kirke tager sig af. Nemlig skriftemålet.

Mange mennesker tror fejlagtigt, at dette - i praksis - kun hører hjemme i den katolske kirke. Hvis nogen skulle mangle den, så står der en god vejledning hertil i Luthers lille Katekismus - gengivet bag i salmebogen.

Princippet i og meningen med skriftemålet er, at jeg erkender en

synd, at jeg bekender den for Gud og for skriftefaderen, - og får ordene ud over mine læber. Herefter at jeg angrer synden - ikke blot ved at sige, at jeg angrer, men at jeg angrer i mit hjerte.

Så får du nåden, tilgivelsen. Præsten giver den på Guds vegne. Og nyt lys kan skinne ind i sindet, så man igen har lettere ved at nærme sig Gud.

Hvornår begynder præsten at tage sig af os? Modspørgsmålet er: Men hvad med os selv? Menighedens medlemmer må selv komme til præsten. Vi må selv komme med vore børn og bede præsten om at døbe dem, de unge må selv komme og deltage i konfirmandundervisningen for at blive konfirmeret og brudeparret kommer selv og beder præsten

om at blive viet i kirken. Når vi dør, kan vi ikke selv, men da går vore nærmeste de tunge skridt for os og beder om præstens assistance.

Den omvendte situation vil vi vel gerne have os frabedt. Tænk hvis præsten mødte dig på gaden og spurgte om du vel ikke havde en synd at bekende! Eller når han mødte et forelsket par kontaktede dem og spurgte: skal jeg ikke komme og vie jer - gerne ude i skoven eller i en jernbanekupé, hvis det skulle være.

Nej tak, pilen vender den anden vej. Gud har et tilbud til os. Han har lovet os det ved dåben og ved vor tro. Men det er os, der må sige ja tak og gå hen og tage imod det, hvis vi vil i kirken, hos præsten.

MARTYR GEORG BANNERFØREREN

Den 23. april, Ihukommelse af den hellige og herlige store Martyr Georg Bannerføreren.

Den Helliges Levned.

Den berømte og underfulde og store martyr Georg var på kejser Diokletians tid (284 - 305), fra kapadokiernes land, af navnkundig slægt, og udmærkede sig i tribunerne armé; i den skulle han også kæmpe; greve var han af rang. Da nu kejseren gik svanger med krigen mod de kristne og meddelte den befaling, at de, der afsvor og svigtede Kristus, skulle hædres med kon-

gelige æresbevisninger og gaver, men de, der ikke lod sig overtale, skulle have døden til straf, og helgenen selv var til stede, udtalte denne, at han var kristen, og han påviste afdøernes tomhed og afmagt og trak på næsen ad dem, der troede på dem.

Eftersom han ikke ville give efter for hverken smigrende ord eller tyrannens løfter, som der ellers blev gjort mange af, ej heller for trusler, men det var tydeligt, at han overså alt, blev han først stukket med et

spyd i maven. Men spydet rørte godt nok hans kød, så der også flød meget blod ud, men spidsen blev bøjet, så helgenen forblev uskadt. Derefter, bunden, bliver han af et hjul, forsynet med jernspidser, kastet omkuld på jorden. Hans krop blev ganske sønderreven; men atter bliver han rask, da en Guds engel griber ind.

Siden viste han sig for kongen og dennes rådgiver Magnentios, medes de ofrede til afguderne, og ved at blive set i live trak han mange hen til troen på Kristus; disse blev på kejserens bud halshugget uden for byen. Men også kejserinden, Alexandra, kom hen til Kristus og bekendte over for tyrannen Kristus som Gud. Også mange andre troede på Kristus, da de så den hellige komme op af en uudslukkelig grube; han var bleven kastet i. Efter det får han fødderne spiddet i jernstøvler med nagler og bliver tvunget til at løbe, og desuden bliver han slået skånselsløst med tørre oxesener. Men da Magnentios spurgte efter et tegn, om der kunne opstå nogen af dem, der lå i en fremvist ligkiste med nogle, der forlængst havde forladt livet - så bad den hellige på gravens dække, og en død opstod, tilbad den hellige og herliggjorde Kristi guddom. Men kejseren spurgte, hvem han var, og hvornår han havde forladt livet. Han svarede, han var en af dem, der havde levet før Kristi komme, og for

vildfarelsen til afguderne var brændt i ild allerede i lange tider. Over det var der mange, der kom til tro på Kristus, og stadig sluttede flere sig til troen og priste Gud med een røst. Blandt dem var også Glykerios, hvis omkomne oxer den hellige oprejste. Forvisset af et sådant under om troen på Kristus fik han til gengæld sejrskransen ved martyriet af de vantroes sværd, da han blev skåret i mange stykker.

Mange kom altså over det til tro på Kristus, og end mere, fordi den hellige martyr Georg gik ind i afgudernes tempel og besvor et af gudebillederne til at sige, om det var Gud, og det burde tilbedes. Da jamrede dæmonen i det og svarede, at alene Kristus er Gud; og over det kom alle afguderne i oprør og faldt sammen og blev knust. Da tilbederne ikke længere kunde frembære noget for dæmonerne, greb de i stedet den hellige til at føres frem for kejseren og udbad sig hurtigst muligt dommen over ham. Da befalede kejseren, at han og kejserinde Alexandra skulle ombringes ved sværd; og den hellige fik hovedet hugget af; men hun - medens hun bad til Gud i fængselet - opgav ånden.

Hans festforsamling holdes i hans martyrhelligdom, der er i Dentero (i Constantinopel).

Ole Frederik Stjernfelt.

HERREN ER I SIN HELLIGDOM STILLE FOR HAM AL JORDEN

RE-FORMATIO

udgives af

Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE

Ansvarshavende redaktør:

Sognepræst Knud Christensen,
Kirkegade 9, 3600 Frederikssund.
Telefon 42 31 03 39.

Redaktionsudvalg:

Pastor Anders Studsgaard,
Havervad 7,6780 Skærbæk.
Pastor Poul Ulsdal,
Kirkegade 88, 6700 Esbjerg
Sognepræst Peter Østerby-Jørgensen,
Galtrup, 7950 Erslev Mors,
Stud.teol. Jais H. Tinglund,
Kalmargade 34,3.th.8200 Århus N.

Ekspedition:

Bladet koster 80 kr. årligt i abonnement, for
studerende 50 kr. årligt. Beløbet indbetales til
FKFs regnskabsfører, sognepræst Olav Fog,
Præstegårdsvej 11, Blåhøj, 7330 Brande.
Telefon 75 34 50 61. Postgiro 2 08 81 42.

Fællesskabet

KIRKELIG FORNYELSE

Formand:

Sognepræst Poul Exner,
Gymnasievej 4, 2620 Albertslund.
Telefon 43 62 28 38.

Bestyrelsen iøvrigt:

Sognepræst Olav Fog,
Præstegårdsvej 11, Blåhøj, 7330 Brande
Sygeplejerske Anna C.B. Hansen,
Vestervang 21,6th,8000 Århus C
Kirketjener Kate Pedersen, Storkens Kvar-
ter 5B, 2620 Albertslund.
Sognepræst Bjørn Hansen, Vardegade 14,
2100 København Ø.

Medlemmer betaler 160 kr. årligt til fællesska-
bet. Dette beløb omfatter også abonnement
på Re-formatio. Ægtepar 200 kr. Studerende
og pensionister betaler 80 kr. for enkeltmed-
lemsskab. Pensionistægtepar 100 kr.

Re-formatio's Forlag:

Fællesskabet KIRKELIG FORNYELSE's
forlag, Præstegårdsvej 11, Blåhøj, 7330 Bran-
den. Telefon 75 34 50 61

Ekspedition og daglig ledelse:

Poul Ulsdal, Kirkegade 88, 6700 Esbjerg. Tele-
fon 75 13 81 05. Postgiro 5 61 60 50.

INDHOLD - NR. 2 - APRIL 1992 35. ÅRGANG

Forsidebilledet: Sankt Vilhelm af Æbelholt, kalkmaleri i Skive Kirke. Gengivet efter R. Broby
Johansen: Den Danske Billedbibel i Kalkmalerier, Gyldendals Boghandel. Nordisk Forlag,
København 1947 (med forlagets tilladelse)

<i>Larsen, Aage:</i> Retræte	30
<i>Ydén-Sandgren, Ingrid:</i> Kan Jomfru Maria vise sig i Norden	34
<i>Kirkelig Familielejr:</i> Program og tilmelding	36
<i>Langagergaard, Poul:</i> Referat af en tale	38
<i>Christensen, Knud:</i> Kære lektor	39
<i>Andersen, Ole:</i> ...det er bare Paulus	45
<i>Ulsdal, Poul:</i> Læst	48
<i>Østerby-Jørgensen, Peter:</i> Liturgiske bemærkninger	50
<i>Bruun, Henning:</i> Men hvad med os selv	52
<i>Stjernfelt, Ole:</i> Martyr Georg Bannerfører	54